

7 października zmarł w wieku 84 lat w Świerżach Górnych Leon Kudła, jeden z najwybitniejszych polskich rzeźbiarzy ludowych, członek Związku Polskich Artystów Plastyków. L. Kudle poświęcimy jeden z najbliższych zeszytów pisma.

wystawy i konkursy

Muz. w Łowiczu zorganizowało w październiku wystawę: „Twórczość ludowa w Łowickiem w okresie 20-lecia Polski Ludowej”, prezentującą dorobek konkursu ogłoszonego przez Wyd. Kult. PPRN i PWRN w Łodzi, CPLiA i Muzeum. 108 twórców nadesłało ok. 800 prac. Pokazano pająki, wyduszki, ceramikę, rzeźbę i najwięcej wycinanek.

W Bydgoszczy Muz. Toruńskie oraz Tow. Kulturalne Kujawsko-Pomorskie zorganizowały w październiku wystawę „Sztuka ludowa województwa bydgoskiego”. W sali pierwszej obrazującej sztukę 20-lecia pokazano meble i fragmenty wnętrza wiejskich oraz mapy i dane opozycyjne stan posiadania, wyniki badań i działalności oświatowej muzeów na terenie województwa. Sala druga — zawierała rzeźbę tradycyjną i współczesną, trzecia — ceramikę, plecionkarstwo, hafty kujawskie i pałuckie, ozdobne okucia kowalskie i tkaniny wykonane przez przesiedleńców. W czwartej — pokazano zastosowanie sztuki ludowej we współczesnym wzornictwie, jak w plecionkach ze słomy i fajansach włocławskich.

Katalog „Sztuka ludowa woj. bydgoskiego i opieka nad nią w okresie XX-lecia Polski Ludowej”, Bydgoszcz, 1964, s. 32, mapy 2, ilustr. 22. Zawiera ogólny wstęp, omówienie wystawy, zestawienie i charakterystykę 6 placówek muzealnych, etnograficznych lub posiadających zbiory ludoznawcze, tabelę stanu posiadania przedmiotów sztuki ludowej na terenie województwa, spis twórców ludowych.

„Wystawa sztuki ludowej czterech województw” (białostockiego, kieleckiego, lubelskiego i rzeszowskiego) zorganizowana została dla uczczenia 20-lecia Polski Ludowej przez Wyd. Kult. PWRN oraz muzea okręgowe tych województw. Celem — było problemowe i porównawcze ukazanie osiągnięć ostatniego 20-lecia w dziedzinie twórczości ludowej. Reprezentowane były wszystkie najbardziej interesujące, żywe dziedziny sztuki ludowej. Obok zazwyczaj pokazywanych działów, wśród eksponatów rzeszowskich znalazły się również współczesne malowane makatki oraz malarstwo o na poły amatorskim charakterze.

Wystawę pokazywano począwszy od Lublina (listopad), w Rzeszowie, Białymstoku, Przemyślu i Sanoku. Scenariusz wystawy opracował prof. R. Reinfuss. Komisarzem wystawy był mgr J. Optołowicz, komisarzami regionalnymi: mgr J. Petera, mgr J. Maciejewska, mgr A. Dobrowolska, doc. F. Kotula. Oprawa plastyczna w Lublinie — E. Pol i S. Sarnecki.

Katalog wystawy zawiera wprowadzenie dr K. Pietkiewicza, artykuły komisarzy regionalnych, charakteryzujące twórczość poszczególnych województw oraz ilustracje. „Wystawa współczesnej sztuki ludowej 4 województw”, katalog, Lublin listopad 1964, Wyd. Kult. PWRN w Lublinie, s. 58, ilustr. 54.

Dn. 14.XI. otwarto w salach BWA w Łodzi jubileuszową wystawę XX-lecia Polski Ludowej, zorganizowaną przez Wydział Kultury PWRN w Łodzi, CPLiA, muzea: Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi oraz Regionalne w Łęczycy, Łowiczu, Pabianicach, Piotrkowie Tryb., Sieradzu, Tomaszowie-Maz. i Wieluniu. Otwarcie wystawy połączono ze spotkaniem z twórcami ludowymi (artykuł A. Jackowskiego o wystawie — w numerze).

Staranny katalog wydany przez BWA w Łodzi składa się z 7 zeszytów. „Katalog wystawy sztuki ludowej ziemi łódzkiej na XX-lecie PRL”, BWA, Ośrodek Propagandy Sztuki w Łodzi — 1964, zeszyt 1 katalogu, s. 12 nlb. zawiera artykuły: prof. dr Kazimierzy Zawistowicz-Adamskiej: „O twórczości i twórcach ludowych”, Bogusława Kowalcza: Podsumowanie konkursu, Wykaz uczestników konkursu zakwalifikowanych do drugiego etapu i wystawy konkursowej, Albumy z tekstami wprowadzającymi prof. K. Zawistowicz-Adamskiej: 1 — Plecionki, s. 12 nlb., ilustr. 14, 2 — Tkaniny, stroje, hafty, s. 14 nlb, ilustr. 14, 3 — Rzeźba, s. 14, ilustr. 20, 4 — Ceramika, s. 12, ilustr. 17, 5 — Kowalstwo, s. 8, ilustr. 6 — Ozdoby wnętrza i 7 — Plastyka obrzędowa, s. 20, ilustr. 34.

W dn. 26—30.XI, w czasie Kongresu ZSL czynna była w kulturalnych Filharmonii Narodowej wystawa zorganizowana przez Min. Kult. i Szt. oraz Muz. Etn. w W-wie „Polska sztuka ludowa i jej wpływ na współczesną kulturę artystyczną”. Pokazano m. in. dywany dwuosnowowe ludowe i art.-plast. E. Plutyńskiej i J. Stankiewiczowej, pasterskie torby góralskie zestawione z tkaninami uczennic szkoły im. Modrzejewskiej w Zakopanem, świętki w zestawieniu z pracami A. Rząsy i Pecucha.

Scenariusz opr. dr K. Pietkiewicz, komisarzami wystawy byli — prof. K. Piwocki i mgr H. Oledzka.

W listopadzie otwarto w Sokółce wystawę sztuki ludowej pow. sokólskiego. Pokazano współczesne prace 30 twórców, przede wszystkim dywany podwójne, a także ceramikę, plecionkarstwo, wikliniarstwo i piśanki.

Organizatorami wystawy byli: Wyd. Kult. PWRN w Białymstoku, CPLiA oraz PDK w Sokółce, w którego lokalu wystawa się odbyła. Celem wystawy było m. in. zachęcenie ludności wiejskiej do podjęcia twórczości, podobnej jak na wystawie. Wydano katalog-składankę.

Doroczny, XXII konkurs szopek krakowskich, zorganizowany przez Krakowskie Muzeum Historyczne, odbył się na Krakowskim Rynku 12 grudnia. Od 14 grudnia czynna była w Muzeum Historycznym wystawa szopek (recenzja E. Fryś-Pietraszkowej — w numerze).

W grudniu otwarto w Szczecinie na Zamku „Wojewódzka wystawa sztuki ludowej i plastyki amatorskiej”, zorganizowaną przez Wyd. Kult. PWRN, WDK w Szczecinie i Zarz. Woj. ZMW. W dziale plastyki ludowej pokazano tkaniny dekoracyjne, wielonicielnicowe oraz ręczniki lniane, zdobione szydełkową koronką i haftem, wykonane przez repatriantów z Wilenszczyzny i Białorusi. Plastykę obrzędową reprezentowały palmy „wileńskie”.

Katalog pn.: „Wojewódzka wystawa sztuki ludowej i plastyki amatorskiej 1964”, Szczecin, s. 14 nlb. ilustr. 12 zawiera krótki wstęp i spis inwentarzowy eksponatów.

W grudniu trwała w Poznaniu wystawa ludowego haftu wielkopolskiego, zorganizowana przez Wyd. Kult. PWRN i Muzeum Narodowe w Poznaniu. Scenariusz wystawy opr. mgr Z. Grodecki, komisarzem był mgr M. Prill, oprawa plastyczna Ireny Jarczyńskiej.

Katalog pn.: „Wystawa ludowego haftu wielkopolskiego”, Poznań, grudzień 1964, s. 14, ilustr. 10, zawiera artykuł Zofii Grodeckiej, charakterzowy eksponatów.

W Muzeum w Suwałkach otwarta była w grudniu wystawa pn.: „Osadnictwo, budownictwo, tkanina i strój Suwalszczyzny”. Wystawę zorganizowało miejscowe Muzeum przy pomocy Muz. w Białymstoku.

W Rzeszowie odbyła się w grudniu pokonkursowa wystawa pamiątkarstwa woj. rzeszowskiego. Udział wzięło 87 osób, zgłaszając 895 prac. Najciekawsze eksponaty nadesłano w dziedzinie ceramiki. Pierwsze nagrody przyznano tu Janowi Gąsiorowi z Medyni Głogowskiej, Janowi Schozińskiemu z Zalesia, drugie nagrody otrzymali — Antoni Kos, Ludwik Gółojuć, również z Zalesia — wszyscy wykonali miniatury siwaków. Władysława Prucnal z Medyni otrzymała trzecią nagrodę za figurki gliniane. W zakresie plecionkarstwa wyróżniła się Katarzyna Trojnicka ze wsi Ostrowy Tuszowskie, a Marię Domin z Jarusiowa, Stefanię Bawolek z Brzozy i Annę Magierę z Bobowej, pow. Gorlice wyróżniono za hafty i koronki.

W paryskim Muzeum Sztuki Współczesnej otwarta była w październiku retrospektywna wystawa malarstwa „naiwnych”, przywieziona z Rotterdamu. Polskę reprezentowały obrazy Ociepki i Nikifora.